

PAIKAN PÄÄLLÄ

Hampaiden harjausta opetettiin kaikille Jyväskylän yläkoulujen oppilaille.

Jere Hård harjaa hampaansa kaksi kertaa päivässä.

Hymyä elämään -kampanjalla innostunut vastaanotto Jyväskylän yläkouluilla

Mikä tapahtuma?

Hymyä elämään -kampanja Jyväskylän yläkouluilla tammi-helmikuussa 2008. Koululaiset tutustuivat pienissä ryhmissä ravitsemusneuvojen näyttelypöytään, ksylitolihammaseerosiopisteeseen, tupakka-nuuskateltan elämysrastiin ja osallistuivat perusteelliseen hampaiden harjaukseen plakkivärjäyksineen.

Keitä paikalla?

Tempaus tavoitti yhteensä 2 300 oppilasta. Yläkouluilla kiertäneessä näyttelyssä olivat mukana ravitsemusneuvojat, suun terveydenhuolto sekä suuhygienisti-, lähihoitaja- ja restonomiopiskelijoita. Kouluilla kiersivät myös idolit Jere Hård, Johanna Manninen ja Jari Jääskeläinen.

Erityistä?

Kampanja näkyi myös paikallislehdissä, -televisiossa ja -radiossa.

Kampanjan idoleina toimivat pikajuoksija Johanna Manninen, JYP-jääkiekkoilija Jari Jääskeläinen sekä uimari Jere Hård.

Tupakkateltan uumenissa mietittiin, miksi tupakointi on vaarallista suun terveydelle.

Hymyä kampanjoitiin Jyväskylässä

► Jyväskylän yläkouluilla järjestettiin tammi-helmikuussa suunhoidon päivät, joissa havainnollista kerrottiin mm. harjauksen, ravitsemuksen ja ksylitolin merkityksestä sekä tupakoinnin vaikutuksista suunterveyteen. Kampanjan idolit uimari Jere Hård, pikajuoksija Johanna Manninen ja JYPin jääkiekkoilija Jari Jääskeläinen kiersivät kouluilla nuorten parissa ja antoivat haastatteluja lehtiin, radioon ja televisioon.

Keväällä 2007 Jyväskylän hammashuollon preventiiviryhmä alkoi miettiä uutta tapaa vaikuttaa nuorten terveystapoihin. Olimme huolestuneina panneet merkille, että juuri yläkouluikässä nuorten hampaat ovat alkaneet reikiintyä yhä useammin. Kaavailimme näyttävää ja innostavaa tapahtumaa, johon koululaiset itsekin osallistuisivat aktiivisesti.

Saimme suunnitteluryhmään mukaan Huhtaharjun yläkoulun rehtorin, kouluterveydenhoitajien johtajan, ravitsemusneuvon, sosiaali- ja terveystieteiden opettajan ja opetustoimen tiedottajan sekä Terveystieteiden työntekijän. Ryhmä kokoontui neljä kertaa. Teimme tarkkan suunnitelman tempauksen kulusta.

Tammikuun lopulla oli lähtölaukaus Huhtaharjun yläkoululla. Näyttely kiersi kaikilla seitsemällä yläkoululla. Tempaus tavoitti 2 300 oppilasta. Koululaiset kiersivät neljä eri pistettä pienissä ryhmissä. He tutustuivat ravitsemusneuvojen näyttelypöytäan, ksylitoli-hammaseroosioopisteeseen, tupakka-nuuskateltan elämysrastiin ja osallistuivat perusteelliseen hampaiden harjaukseen plakkivärjäyksineen.

Jokaisella koululla järjestettiin tempauk-

sen aikana vanhempainilta, jossa kouluterveydenhoitaja esitteli tuoreen kouluterveyskyselyn tuloksia ja hammashoitolan edustaja kertoi suunhoidosta. Lopuksi vanhemmat kiersivät näyttelyn pisteet. Kommentit olivat hyvin myönteisiä, ja moni isä ja äiti kertoi saaneensa uutta tietoa ja oivalluksia itselleenkin.

Kampanjalle näyttävyyttä ja näkyvyyttä tiedotuksella

Kampanjan idoleina oli kolme jyväskyläläistä huippu-urheilijaa: uimari Jere Hård, pikajuoksija Johanna Manninen ja JYPin jääkiekkoilija Jari Jääskeläinen. He tulivat mukaan mielellään ja kokivat asian edistämisen tärkeäksi. Idolit kiersivät kouluilla nuorten parissa ja antoivat haastatteluja lehtiin, radioon ja televisioon.

Tiedottajiemme ansiota on, että tapahtumasta saatiin näyttävä. He laativat jutut kaupungin Internet-sivuille ja tekivät idoleista upeat julisteet. Yhteydet mediaan takasivat sen, että kampanja näkyi paikallislehdissä, -televisiossa ja -radiossa. Tietoa hyvästä suunhoidosta levitettiin näin laajalle.

Tarvitsimme paljon työvoimaa kampanjan läpiviemiseksi. Kukin hammashoitola järjesti oman koulunsa harjaus- ja ksylitolipisteen osuuden. Lähes koko henkilökuntamme osallistui järjestelyihin. Ammattikorkeakoulusta ja ammattopistosta saimme suuhygienisti-, lähihoitaja- ja restonomiopiskelijoita kampanjan pisteisiin esittelijöiksi.

Havainnollistamalla tieto perille

Ravitsemusneuvojillamme oli erityisen havainnollinen näyttelypöytä. Limsapullon tai karkkipussin sokeripalojen määrä hämmästytti koululaisia ja vanhempia. Esimerkit terveellisestä välipalasta kiinnostivat myös monia.

Tupakka-nuuskateltassa nuoret saivat runsaasti tietoa ja elämystä siitä, miksi tupakkaa ja nuuskaa kannattaa välttää. Valistus näytti menevän perille nuorten opiskelijoiden kautta.

Harjauspisteessä hammashoitajat ja opiskelijat värjäisivät koululaisten hampaat plakkivärjillä ja neuvoivat tarkkaa hampaiden puhdistusta. Monelle oli yllätys, miten punaista väriä oli jäänyt moniin kohtiin hampaita.

Ksylitoli-hammaseroosioopisteessä kerrottiin diakuvin ksylitolin suotuisista hampasmaikutuksista sekä hampaiden kemiallisesta liukenemisestä. Monelle happamien juomien eroosiovaikutus oli uusi asia.

Positiivista palautetta

Koulut ottivat kampanjan hyvin vastaan. Kotitaloustunneilla, terveystiedon ja kemian tunneilla teemaa pidettiin myös esillä. Koululaiset olivat tehneet suunhoidosta hienoja piirustuksia ja käsitöitä. Rap-tekstejä oli myös väsäty. Kouluilta on toivottu jo jatkoa. Suunnitelmissa on, että Hymyä elämään -kampanja toteutetaan kolmen vuoden päästä uusille yläkouluoppilaille.

Koululaiset ja vanhemmat osallistuivat kampanjan kyselyyn. Palaute oli kautta linjan positiivista. Sekä vanhemmat että nuoret pitivät tällaista terveystietoa mielekkäänä. Kaikki vanhemmat pitivät limsan ja karkin myyntiä koulussa tarpeettomana, mutta koululaisista vain 39 % oli valmiita luopumaan karkki- ja limsautomaateista. Prosenttiosuus vaihteli jonkin verran kouluittain. Steinerkoululaisista jopa 77 % vastusti karkin ja limsan myyntiä kouluissa.

Hymyä elämään -kampanja on lisännyt yhteishenkeä hammashoitoloissamme. Talkoilla saatiin aikaan upeat tapahtumat kouluihin. Yhteistyöstä muiden ammattiryhmien kanssa saatiin myös uudenlaista kokemusta. Suuntaamme tällä yhteistyöllä tehokkaasti voimavaroja lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämiseen.

Kevään Terve-SOS-messuilla Jyväskylässä Hymyä elämään -kampanja esittäytyi nuorekkaassa lava-showssa. Saimme kampanjan myötä paljon valmista materiaalia uusia terveystietotapahtumia varten.

Mirja Kautto

Hammaslääkäri
Jyväskylän sosiaali- ja terveystieteiden keskus